

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhatsós petitors egyszeri hirdetése 20 fill. Tűzbeszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pál-utca 59. szám, Kócsk Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

A Kollégium fejlődése.

Városunk és vármegyénk közintézményei sorában tagadhatatlanul kiváló jelentősége van az eperjesi Kollégiumnak, a mely több százados dicső multra tekint vissza s a mely virágzik a jelenben és erőteljes fejlődésnek néz eléje a közel jövőben.

Nem lehet célja egy rövid újságcikknek, hogy a Kollégium multját és jelenét ecsetelje, hiszen arra egész kötet kellene, mert ez a főiskola, mint a magyarországi ág. hitv. evang. egyháznak egyetlen ily nagy tanintézete és mint a magyar műveltségnek egyik erős végvára: hosszú idők óta országos jelentőségű áldásos működést fejt ki és érdemei fel vannak jegyezve hazánk kulturtörténetének legfényesebb lapjain.

Ezúttal csupán azokról az örvendetes jelenségekről akarunk megemlékezni, a melyek újabban merültek fel s a melyek a Kollégium további fejlődését fogják eredményezni.

Az egyes tanintézeteket sorba véve, először is a *theológiáról* kell szólnunk, a melynél a hallgatók létszáma újból emelkedett, úgy, hogy a három ev. theologia közül alighanem az eperjesi az idén a legnépesebb. Ez a tanintézet nemsokára akadémiává lesz, ha t. i. az ev. egyetemes gyűlés novemberi ülésén elfogadja a hazai ev. theológiák reformálását célzó javaslatot, a mikor aztán a Kollégium színvonala — két akadémiaja lévén — kétségtelenül emelkedik. Fontos körülmény még a hittanintézetre nézve az is, hogy a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület a jövő tavasszal theologiai internátust építtet a mostani táp-

intézet helyén, a mikor a hallgatók teljesen modern elhelyezést nyernek.

A *jogakadémia* életében döntő jelentőséggel fog birni a jogi oktatás reformjának keresztülvitele, a mi szintén a közel jövőben várható, mint ezt *Berzeviczy Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az idei költségvetésnek képviselőházi tárgyalása alkalmából — az összes pártok élénk helyeslései között — kilátásba helyezte. Ha ez bekövetkezik, jogakadémiánk hallgatóinak jelenleg is tekintélyes létszáma megkésztározódhat, mert bizonynyal valóra válik majd a miniszter úrnak az a jóslata, hogy a reform «az életképes és fejlődésképes jogi iskoláknak kétségtelenül lendületet fog adni». A jogakadémia végleges megszilárdulásának másik tényezője lesz az államszegély elnyerése, a mi vagy közvetlenül, t. i. a most említett reform kapcsán, vagy az egyházkerület útján, a folyton emelkedő állami dotációkból fog — előreláthatólag rövid időn belül — bekövetkezni.

A *főgimnázium*, a mely államszegélye folytán teljesen rendezett pénzügyi viszonyok közt van, új épülethe akar átköltözni, mert jelenlegi helyiségei szűkek és a modern követelményeknek nem felelnek meg többé. Ha ez a terv sikerül, évszázadokra el lesz látva ez a tanintézet is.

A *tanítóképző* fejlődésének nagy lendületet adhat az a törvényjavaslat, a melyet a népoktatás és a tanítóképzés reformjáról készített *Berzeviczy* miniszter úr s a melylyel nevét beírta Magyarország legkiválóbb államférfiainak sorába, mert az egységes magyar állam megteremtéséhez visz bennünket még közelebb. Vajha úgy alakulnának a politikai vi-

szonyok, hogy ez az üdvös javaslat minél előbb törvénynyé válnék! A tanítóképző felvirágzásának másik alkotó elemét szintén a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület nemes bőkezűsége fogja szolgáltatni, a melylyel eddig is kitüntette a Kollégiumot, de a mely az államszegély emelkedése folytán — úgylátszik — még fokozottabb mérvben jut ki főiskoláknak, a miért a kerület vezetői bizonyára a legnagyobb elismerést érdemlik ki. Tény ugyanis, hogy a *Sarlay*-féle kertnek vasút felé eső részében legközelebb nagyterjedelmű internátust és tanintézetet kap a tanítóképző, a melynek tanulói eddig nem valami alkalmas helyiségekben nyertek lakást, ellátást pedig a közös tápintézetben kaptak. Ha a tanítóképző kimegy a Kollégiumból, megtörik ugyan az elhelyezés egysége, de legalább lesz elég helye a theológiának és jogakadémiának, a melyek tantermei hova-tovább szintén szűkeknek bizonyulnak.

Mindehhez hozzáveendő először is az, hogy a mostani, kevésbé megfelelő és kis helyiségekkel bíró tápintézet helyett készülőlépben van már egy teljesen modern, terjedelmes épület, a melybe a jelen tanév utólján át lehet költözködni. Ha figyelembe vesszük még azt, hogy a folyó iskolai év elejétől kezdve a tápintézeti ellátást jelentékenyen megjavították, úgy kétségtelenül beláthatja mindenki, hogy a Kollégium — régi nemes tradícióihoz híven — egyre hatékonyabban lehetővé akarja tenni, hogy a szegénysorsú családok gyermekei is a tudományos pályákra léphessenek s hogy a közepes vagyoni viszonyok közt lévő tanulók is igénybe vehessék az olcsó tápintézeti ellátást.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRGZAJA.

Bírálati jelentés

a Széchenyi-körnek «Kossuth méltatása» czímen kítűzött 200 koronás pályadíjára beadott pályamunkákról.

Az Eperjesi Széchenyi-kör ezévi munkaprogramjába felvette egy nagyszabású Kossuth-ünnepély rendezését és az ünnepély főpontjára: Kossuth méltatásáról szóló pályamunkára pályázatot hirdetett.

A beérkezett pályamunkák megbírálására bennünket küldött ki az irodalmi-szakválasztmány, és mindenekelőtt örömmel kell konstatálnunk, hogy azon aggodalom, mely többeknek ajkáról elhangzott, t. i. hogy a pályázat meddő lesz: nem vált be, mert íme öt pályamunka is érkezett be és közöttük három olyan, a mely a közepességen felül emelkedik és behatóbb méltatást igényelhet. Az eredmény tehát nemcsak számbelileg, de erkölcsileg is kedvezőnek mondható.

Ha már most az egyes munkákat komolyabb bírálat tárgyává akarjuk tenni, mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy tulajdonképen mi volt az elérendő cél és mennyiben felelnek meg annak a beérkezett pályamunkák. E tekintetben legjobb útmutatásul szolgál egy kis visszapiantás a pályakérdés kitézésének történetére.

Eredetileg ugyanis tervezve volt egy, Kossuth fejlődését tárgyaló munka felolvasása és ennek megírására dr. Tóth Sándor úr volt felkérhető. Beható vita után az irodalmi-szakválasztmány arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy ilyen partiális Kossuth bemutatása

nem felelne meg a célnak, annál kevésbé, mert az igazi Kossuth a Széchenyi Istvánnal való meghasonlás után kezdődik és az 1847–48-as országgyűlésen, az ezután lezajlott szabadságharcban, valamint az emigráció alatt fejt ki korszakalkotó, világraszóló, nagyszerű működését, a melylyel saját nemzetét újjá alkotja, az egész művelt világot pedig maga és népe iránt bámulatra ragadja. S midőn a fentemlített szakválasztmányi tag hosszabb rábeszélés daczára sem akart a kérdésnek ily iránybani feldolgozására vállalkozni, a szakválasztmány elhatározta, hogy «Kossuth méltatása» czímmel megfelelő munkára pályázatot hirdet. Nyilvánvaló tehát, hogy a cél az volt, hogy az ünnepélyen olyan felolvasásban részesüljön a közönség, a melyben teljes képét kapja a nagy Kossuthnak, a melyből megtudhatja: ki volt az a nagy szellem, mit tett nemzetéért, mennyiben alakította át a még középkori alapokon nyugvó nemzeti szervezetet modern jogállammá, hogyan teremtette meg a jogegyenlőséget és ennek alapján a nemzeti egységet, és mindezt azért, hogy ezeknek segítségével elérhető legyen a nagy nemzeti cél: a független Magyarország. Olyannak kellene lenni a munkának, mely megmagyarázza, miként tudott e nagy ember olyan mélyen, örök időkre, kiolthatatlanul a nemzet szívébe férkőzni, mint forrt össze vele a nemzet, mikép lett azzá, a mivé ő előtte a világtörténelem egyetlenegy nemzeti hőse sem: *a nemzet atyja*, és nemcsak a nép ajkain, hanem mélyen bevésve a nép lelkébe úgy a nagy idők napjaiban, mint most és a késő utókorban kiírthatatlanul az idők végtelenjéig olyannyira, hogy el sem képzelhető nemzeti mozgalom, mely nem az ő nevével és szellemével hozatnék összefüggésbe. Ez volt a megoldandó feladat, és

hogy sikere is legyen. Körünk a szokottnál magasabb díjat tűzött ki jutalmul.

Nézzük már most, hogy a fenti irányelveknek mennyiben felelnek meg a beérkezett pályaművek.

A mint ez jelentésünk bevezető-részből is kitűnik, a beérkezett öt munka közt van három értékesebb, a miből önként következik, hogy a másik kettő gyenge. Ezek: az 1. számú: «Kossuth Lajos emlékezete» és az 5. számú: «Kossuth Lajos méltatása» címűek. De ha ezen munkákat komolyabb bírálat tárgyává nem is tesszük, megérdemli az elismerést az érdeklődés, melyet az ügy iránt tanúsítottak. Mindkettőn látszik, hogy szerzője kezdő, de látszik egyúttal az igyekezet, a melyet éppen a kezdőknel feltétlenül honorálni kell. Sőt kiemelendőnek tartjuk, hogy az 5-ik számú munkánál gyakran felcsillámlik a tehetség, a felfogás helyessége és itt-ott az előadási mód is tűrhető. Legfőbb hibája, hogy főképen a kezdete túl pathetikus, fellengző, bombasztikus, tárgyalásában pedig sokszor felületesség, nem eléggé rendszeres — szóval a kiforratlanság bélyegét viseli magán.

Következnek a három, értékesebb munka.

Belső tartalmát tekintve, legbecesebb a «Kossuth Lajos és az 1848-iki alkotmány» című munka, a mely igazán abszolút értékkel bír. Önálló, eredeti felfogással tárgyalja Kossuth Lajos legnagyobb művének és a modern Magyarország megdönthetetlen alapjának, az 1848-iki alkotmánynak létrejöttét és nagy történelmi tudással, valamint mély kritikai érzéssel dönti meg azon téves felfogást, mintha Kossuth Lajos az 1848-iki alkotmányt előkészületlenül, mintegy ötletszerűen hozta volna létre és bizonyítja, hogy Kossuth nem cselekedett volt elhamarkodottan, hanem ellenkezőleg: akkor cselekedett

Végül kiemeljük, hogy a kollégiumi nagy-könyvtár — a már nyert és a jövőre nézve szintén kilátásba helyezett segély következtében — folyton gazdagabb lesz; e mellett szakszerűbben rendezik és valószínűleg közkönyvtári jelleggel fogják felruházni, a mikor a sok ezerre menő könyv szellemi kincsét nemcsak a tanárok és tanulók, hanem a közönség tagjai is élvezhetik.

A Kollégium annyira kedvelt s nagyra-becsült intézmény minálunk, hogy bizonyos öröm tölti el vármegyénk és városunk minden igaz fiának kebelét akkor, ha a haladásnak és fejlődésnek ily kiváló jeleit és biztosítékait látja s csak fokozottabb mértékben törekszik majd minden köztényező a maga hatáskörében segíteni neki a teljes felvirágzás útján.

Egy aktuális kérdés.

— Az esztétikai képzésről. —

II. cikk.

(T. S.) Nem újszabású hát a mi eszményi emberünk, csupán esztétikai képzésének jut másnemű feladat. Midőn ugyanis az életről, emberi hivatásról, politikai egységről s a nemzeti géniuszról új irányba terelődtek nézeteink, a test és lélek viszonyának ama klasszikus-világbeli mértéke nem elégíthet ki, a mennyiben a testi tökéletesség ideálját mellékes dolognak tekintjük.

Igaz, hogy e tekintetben mindjárt szembeötlök a megtévedésünk. A rabszolga-testnek, melyet ösztöneink és vágyaink érdekében méltányunk, saját esztétikáját kell művelnünk a divat, rutin és convenientia ezer apró fufangjában és banalitásaiban, mialatt nem vesszük észre, hogy szinte féltőn vagyunk a gót-kor emberéhez, kitől csupán indolentia dolgában különbözünk. Annak legalább a testtel — a sátn az eszközzel — szemben volt célja; nekünk a gondos pipere merő áltatás, melylyel az igazi nemes felfogású művelés hiányait leplezzük.

És ez a hiba mételeyez meg a nevelést másik feladatában is, melyre nem az örök minták, hanem megszámlálhatatlan kicsinyes szempontok utalnak. A mint elhanyagoljuk a testi szervezet tudatos fejlesztését; a mennyire magunk segítve érleljük idejekorán az ivadékot: olyképpen állunk az ifjú lélek képzése dolgában is. Torzot adunk ott és itt, befejezetlen embert, kinek szellemi értékéről csak oly hiányos fogalma van, mint arról, hogy szervezete felsőbb célok eszköze.

E pontra vonatkozólag sokféle mentséget említik a kornak: az érdekek nagy harcát, a társadalom követelődését, a létkérdést meg a közepes mértéket, melyhez szabunk kell magunkat, ha boldogulni akarunk. Csak egyet felejtenek, azt, hogy az élet olyan, a minővé magunk tesszük, és sem végzettségben, sem rajtunk kívül eső feltételek hatásában nem hiszünk, de sőt,

volna helytelenül, ha az akkori kedvező viszonyokat fel nem használja a már testet öltött eszmék gyors megvalósítására. Kimutatja, hogy ezen nagy alkotás a történeti fejlődésnek szükségszerű folyamata volt, a régi állapotoknak tarthatatlansága élt a közfelfogásban és csak hiányzott a vezér, a ki élére álljon a mozgalomnak s a ki testet adjon az igének. Kossuth Lajos volt az, a ki legjobban tudta megértetni a korát, a ki legjobban tudta az eszmék magvait az egyesekben elhinteni és a ki képes volt a talajt oly termékenynyé tenni, hogy egy év alatt oly termést produkáljon, a melyhez rendes körülmények között hosszú évtizedek kellenek. Ez utóbbiban rejlett Kossuth Lajos nagysága, mert ő készítette elő a talajt és ő érleltette meg a gyümölcsöt természetfölötti gyorsasággal, de úgy, hogy a gyors érés ne váljék a minőség hátrányára. Valóban tanulságos munka ez, mely dicséri szerzőjét és melyből az olvasó vagy hallgató okvetlenül magával visz tudást és ismeretet; igen szépen és érthetően írja le az 1825 előtti Magyarországot, hogyan alakult az át és fejlődött 1825-től, de különösen az 1832—36-iki országgyűléstől kezdve Kossuth vezetése alatt, míg végre az 1847—48-iki országgyűlésen lerakattak az új Magyarország alapjai. Kossuth Lajos és a magyar nemzet dicsőségét hirdeti, a midőn kimutatja, hogy a mit más nemzetek forradalmi úton vívtak ki, azt mi megszereztük s illetve megteremtettük a törvényesség formái között, alkotmányos úton, és a 48-as alkotmány legfőbb igazolását abban látja, hogy midőn a nemzet kibékült királyával, mindketten visszatértek a 48-as alapra, a melynek megvédéséért folyt a nagy küzdelem s a melyen egyedül építhető fel a jövő Magyarország.

hogy a társadalom nagy egészének ideáit, törekvését, szerepkörét és temperamentumát egyenesen magunk szolgálhatjuk. Valamint a vidékek, tájak, országok arczatát az egyedek összességének karaktere szabja meg: a társadalom fejlettségének vagy elmaradtságának is magában az emberi hivatás felfogásában kell megtalálni magyarázatát. Épp az a körülmény, hogy ideáljaink mértékét leszállítjuk s a társadalmi nagy hajszában egyenlőtlen fegyvereink számára követeljük a diadalt, bizonyítja, hogy az eszményi ember lényegét félreismerjük.

Az aktuális érdeklődés mellett tehát — melylyel a testi képzés kérdését írtatjuk — nagyfontosságú feladat vár reánk az esztétika szempontjából is. Sajátságos, hogy mialatt képző- és szülő-művészetünk önállóságát sürgetjük, a széperzék általános fejlesztésére keveset gondolunk. S valljuk meg, hogy nem is tehetünk róla mindaddig, míg a tudósok szűk körére szorítkozik esztétikánk, mely nem több ma még a hajdankor mesés arkánumainál. Hiányzik követetlensége, érdeklődése és hatásának módja, valamint eszköze. Az elemző mód, mely a történelmi és társadalmi lét nagy okulásait választja alapul, szárnyprobálgatózásának első kísérleteit mutatja; theoretikus megállapodásaink pedig, a mint nem eredetiek úgy géniuszunkra sincsenek tekintettel. S nincs meg közöttünk az objektív feltétel sem, a melynek pedig — teszem — a görög ember sokat mindent köszönhetett. Képzelmünk csak magunk elé Hellas világát, hol minden az eszmény fölkelésére irányul: akropolisát, ezt az isteneknek szánt ajándékot, mely ama hódolatnak jele, mely az emberi tökélyt megilleti; műemlékeit, melyekben a saját mintáira és jobbik felére ismert lépten-nyomon az ember; versenytérein az élő emberi eszményeket; a testi tökély érzéséhez aztán a vallásos felbuzdulást, melynek magyarázata egy ma már elveszett világ eszméje. És ebben a társadalomban nemcsak minden résztvesz az ideál megalkotásában, de jogot is formál hozzá. S ne gondoljuk, hogy pusztán az organizmus kérdése teszi a görögök szemében az ideál lényegét; a fajérzet hasonlókép erős, ha nem erősebb eleme. Ez a felbuzdulás, a hit sajátos neme és a nemzeti géniusz nyilatkozása fejt meg nagyjaik talentumát s vele az eredeti művészet és önálló tudomány föllendülését, mely a közszükségzeten és egyéni hajlamokon egyaránt alapult. Persze, nem az elméleten kezdtek ott, hanem az observation, s abstrakciók sem kiindulási voltak, hanem záradék.

Ez a mi világunk, átalakuló társadalmi szervezetével, utilitáris szempontjaival, ideálok híján gépies munkásságával nem kedvez esztétikai fejlődésünknek. Nem ébreszti benső szükségletkép a széperzékét; nincs is tehát abszolút mértéke, s a mi e hiánnyal jár: nincs ízlésének határozott iránya. Itt-ott a divat fecskéivel fogad eszmeáramlatokat magába; különbségeket nem lát, s a tetszés vagy nem-tetszés bizonytalan, megokolatlan érzelmé szerint vizsgálódik; a műalkotás követelményei, a harmónia s mindenekelőtt a faji vonás megfigyelése érdeklődésére nem számíthatnak. Akceptál rossz idegent s jó honit; arról azonban, hogy ízlésével úgy, mint saját géniuszával

Azonban két nagy hibája van e műnek: először, hogy nem számol a közönséggel, a melyhez szól, nem szórakoztató, elbeszélő hangon van írva, hanem komoly alkotmánytörténelmi tanulmány, mely didaktikai módon tárgyal, és politikailag képzett, inkább férfiközönségnek van szánva. Második nagy hibája, hogy nem öleli fel az egész Kossuthot, hanem csak legnagyobb alkotását méltatja alkotmánytörténelmi szempontból és abban Kossuth egyéniségét is csak annyiban mutatja be, a mennyiben a 48-as alkotásoktól és azok előzményeitől el nem választható. Az 1848-as alkotmány megteremtése utáni Kossuth érintve sincs a munkában és így a kifizűtött cél: a teljes Kossuth bemutatása, távolról sincs elérve.

Ha tartalmilag az előbbi munka a legbecsesebb, a külalak, az előadás módja tekintetből a 3. számú, «Kossuth» című munkáé az elsőség, a mely egyébként, ha tartalom szempontjából mögötte is áll az előbbinek, mindazonáltal abszolút értékűnek is mondható. Egyes részei mesteri tollal vannak megírva s az egész egy szép színes képnek kellemes benyomását teszi. Igazi művészet az, a melylyel egyes történelmi momentumokat elbeszélő alakban élénkbe tár. Itt-ott rapszodikus, de e mellett mindig élvezetes. Bemutatja a Kossuth és legnagyobb ellenfele, Széchenyi István közti nagy küzdelmet, a nélkül, hogy legkevésbé is unalmassá válnék.

Ezen nagy előnye dacára azonban ezen munka is — a pályázat szempontjából — igen nagy kifogások alá esik. Kossuthot csupán pályája kezdetén és Széchenyivel való küzdelmében mutatja be. Pályája kezdetének egyes momentumait, így az Országgyűlési Tudósító és Pesti Hírlap keletkezését, a melyek csak epizódok Kossuth Lajos életében, gyönyörűen tárgyalja, de túl-

az eredetiség útjára segíthetné át művészetét, sejtelve sincs. Mert kétségtelen, hogy minden kor a saját jól vagy rosszul felfogott géniuszával maga szabja meg tudományát és művészetét; s viszont ezek önállótlan-sága, ingadozása és modorossága a társadalom hibája is. A ki az eszmék országában eredetiséget akar, az ne a műformák vitatásán kezdje, hanem az emberek reformálásán s az eszmény hiányában, az eszme kultuszán.

HIREK.

* **Erzsébet királyné emléke.** Szeptember 10-ikén hat éve lesz annak, hogy az egész művelt világot mélyen megrendítő s az egész magyar hazát mérhetlen gyászszal sújtó tragikus eset híre jutott el hozzánk. Erzsébet magyar királynét, nemzetünk jóságos védő-angyalát, a Genfi-tó búvájos partján egy végzetes tördőfés örökre elnémította. Alig sira-tott meg jobban valakit hűséges nemzet, mint fennkölt lelkű királynéját: Erzsébetet. Nem gyászolt igazabban koronás királynét a magyar, mint őt. Ma is, évek multával, mindig feléje száll hűséges kegyeletünk emlékezése, s forró imánkat küldjük áldott szelleme felé, a mikor a végtelenül szomorú nap újabb fordulója következik.

Eperjes város hazafias, kegyeletesen érző elől-járósága a következő meghívót küldte szét dicsőült Erzsébet királynénak halálának évfordulójakor tartandó istenitiszteleire: „Ő felsége Erzsébet királyné emlékére szept. 10-ikén d. e. 9 órákor a városi róm. kath. fő-templomban ünnepélyes gyász-istenisztelet (Requiem) fog tartatni, melyre az összes hatóságok, felekezetek és testületek ezennel tisztelettel meghívotnak.”

* **A százéves kassai róm. kath. egyház-megye.** Kassa város társadalma e napokban lélekemelő, szép ünnepet ül. Több napon át tartó ünnep keretében jubilálja a kassai r. kath. egyházmegye százéves fennállását.

Ebben az ünneplésben résztvesz s annak fényét és jelentőségét felelte növeli a kormány képviselőiben megjelenő dr. Berzevicsy Albert kultuszminiszter is; résztvesz az egész magyar katolikus világ s méltán, mert a jubiláns egyháznak százéves multja nemcsak valláserkölcsi szempontból, de kulturális és hazafias tekintetben is áldásos volt a hazára s a magyar nemzeti közművelődésre egyaránt.

Eperjesen külön is ünnepélyes istenisztelet fog tartatni ebből az alkalomból szept. 4-ikén délelőtt 9 órákor a plébániai főtemplomban, melyre városunk hatóságai, iskolái, egyesületei és egész közönsége külön is meghívást kapott.

ságos részletességgel, úgy, hogy ez csaknem felé teszi a munkának A munkának többi részében ismerteti a Kossuth és Széchenyi közti hírlapi polémiait, majd párhuzamot von köztük között. De már az 1847—48-as Kossuthot csak éppen hogy érinti, a korszakalkotó 48-as alkotmányról néhány szóban végez, az 1848—49-es, az emigrációs és az emigráció utáni Kossuthot még szóval sem említi.

A munka tehát, bármilyen szépen kidolgozott, irodalmi becsű is, de a céljának nem felel meg. Ha «Kossuth és Széchenyi» volna a megoldandó téma, úgy csaknem tökéletes volna a munka, de sehogyan sem illik be Kossuth méltatásának, mert vajmi keveset foglalkozik vele. Jelen alakjában igen szépen volna beilleszthető akár egy Széchenyiről, akár pedig egy Kossuthról írt nagyobb munkába, de arra, hogy a közönséggel Kossuthot a maga teljességében megismertesse, semmi esetre sem alkalmas. Igazán sajnálni lehet csak, hogy oly kiváló író, a milyen e műnek a szerzője, nem fogta fel helyesen, vagy nem akarta helyesen felfogni a megoldandó feladatot, mert különben kétségtelenül oly értékes munkát kaptunk volna, a mely nemcsak szerzőjének, de Kőrünknek is dicsőséget szerzett volna.

Abszolút érték szempontjából utolsó helyen marad a 4. számú, «Kossuth Lajos méltatása» című pályamunka; de feltétlenül dicséretet érdemel, mert, ha nem is olyan tartalmas, mint a 2. számú s ha előadás tekintetében sok kifogás alá is esik, magát a feladatot leg-helyesebben e munka szerzője fogta fel és oldotta meg. Bevezető-részében ugyanis nagyobb vonásokban bemutatja nekünk a régi Magyarországot, a mely átalakításra vár. Szerinte Kossuth az, a ki felismeri az eddigi

* Dr. püspöksé Berzevics niszter sz Kassára mányt ké

Kassa déssel kész népszerű minden tö dását és na minisztert üdvözölni viselőinek száll meg leumi ünne hamvainak illetékes ké képviselő, továbbá Se tanár, műg érkeztek. T zett távirat értekezni fo tisztelő k fogadtatásá

* Zelen ev. egyház következ

a theol. szak Lombos A. Megkötötte a Sarlay-fél díszes tanít előkészítette emelendő t kérdésben a egyházker. l sunk ezzel intézményny püspök a th jövő tanévre nek a Kollég három tanít jutni s meg intézetnek a A püspököt a legnagyobb építkezésekk lépéssel elől

* Változ segédlelész plébános ny a ki Bártfár örvendett —

állapot tartb nagy munká váltja meg a meg egyszerű festi Kossuth tatni Kossuth gatta fel, har

De a fel azon körülm az 1832-iki o haláláig, élet mutatja, és h esetre eléggé az 1847. előtt működését a a 48-as alkotr és éltető lelk az emigráció működését, a velt világot denütt népsz midőn már még akkor i Ez tehát eg minden font áttekintő mo

* **Dr. Berzeviczy Albert Kassán.** A kassai püspökség százéves jubileuma alkalmából dr. *Berzeviczy Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter szombaton d. u. a félnégy órai vonattal Kassára érkezik, hogy az ünnepségen a kormányt képviselje.

Kassa egész társadalmi nagy örömmel és lelkesedéssel készül fogadni Berzeviczy Albertet, a páratlanul népszerű kultuszminisztert; a ki iránt Kassa városa minden tőle telhető módon készült lelkesült ragaszkodását és nagybecsülését kifejezésre juttatni. Az érkező minisztert a pályaháznál Péchy Zsigmond főispán fogja üdvözölni a hatóságok, tanintézetek s hivatalok képviselőinek élén. A magas vendég a püspöki palotában száll meg s ott-tartózkodása alatt nemcsak a jubileumi ünnepségeken fog résztvenni, hanem a Rákóczi hamvainak elhelyezése érdekében is tárgyalni fog az illetékes körökkel, mely célból Thaly Kálmán orsz. képviselő, a kurucz időknek klasszikus történetirója, továbbá Schulek Frigyes és Cziegler Győző egyetemi tanár, műépítészek, és Strobl Alajos szobrász is Kassára érkeztek. Továbbá Takács Menyhért preláthushoz intézett távirata szerint a kassai egyetem dolgában is értekezni fog a miniszter, a mint ezt a tavaszkor nála tisztelgő küldöttségnek megígérte. A miniszter méltó fogadtatását az ünnepi rendezőség készíti elő.

* **Zelenka Pál püspök Eperjesen.** A tiszai ág. h. ev. egyházkerület nagyérdemű püspöke aug. 29-ikén és következő napjain Eperjesen időzött, mely alkalommal a theol. szak- és papi-vizsgálatokon elnökölt. Vizsgát tett Lombos A., Kuszy E. és Kotula E. végzett theologus. Megkötötte az egyházkerület nevében a szerződést azért a Sarlay-féle telekért, a melyen a jövő év májusában díszes tanítóképző-intézet és bennlakás fog fölépülni s előkészítette az ároktuczai régi konviktus helyiségben emelendő theologiai internátusnak az ügyét. Mindkét kérdésben a Nagyváradon szept. 20—22 napjain tartandó egyházker. közgyűlés végérvényesen fog dönteni. Városunk ezzel két impozáns épülettel és kiváló kulturális intézménnyel lesz gazdagabb. Végül megállapította a püspök a theologiai és tanítóképző tanárokkal együtt a jövő tanévre az adandó kedvezményeket. A tanítóképzőnek a Kollégium épületéből való kihelyezésével a többi három tanintézet több tanteremnek a birtokába fog jutni s megszűnik az a nagy gond, a mit négy tanintézetnek az elhelyezése az utóbbi években okozott. A püspököt ez alkalommal is az előkelőbb ev. körök a legnagyobb bizalommal és szeretettel fogadta. Ez építkezésekkel Kollégiumunk ügyét újból egy nagy lépéssel előbbre vitte.

* **Változások a plébániákon.** *Prónay Rezső* bártfai segédlelkész hertneki plébános lett, miután *Münich József* plébános nyugalmába vonult. *Prónay Rezső* helyére — a ki *Bártfán* általános tiszteletnek és rokonszenvennek örvendett — *Harsághy István* segédlelkész megy.

állapot tarthatatlanságát és egymaga végzi az átalakítás nagy munkáját és pedig — Messias módjára — egyszerre váltja meg a nemzetet. Ezen felfogás talán nem felel meg egészen a történeti kritikának, kissé túl-heroikusnak festi Kossuthot, holott ma már igazságot kezdenek szolgáltatni Kossuthnak, a mennyiben elismerik, hogy ő nem forgatta fel, hanem csupán gyorsította a történeti fejődést.

De a felfogásban való ezen tévedést ellensúlyozza azon körülmény, hogy a mű szerzője *Kossuth Lajost* az 1832-iki országgyűlésen való fellépésétől kezdve egész haláláig, életének minden fontosabb mozzanatában bemutatja, és ha nem is oly kiváló írói tollal, de mindenesetre eléggé világosan és érthetően. Egyenlően tárgyalja az 1847. előtti és az utána következő Kossuthot; elmondja működését a nemzeti szellem átalakítása körül, méltatja a 48-as alkotmányt, majd rajzolja a szabadságharc vezérét és éltető lelkét, azután bemutatja nekünk Kossuthnak az emigráció alatt a nemzeti ügy érdekében kifejtett működését, a mely időben szónoklataival az egész művelt világot bámulatba ejtette s a magyar ügyet mindenütt népszerűvé tudta tenni; s végül megemlíti, hogy midőn már teljesen visszavonult az aktív politikától, még akkor is megmaradt a hatása politikai életünkre. Ez tehát egy meglehetősen teljes kép, mely felölel minden fontosabb momentumot, röviden ugyan, de áttekinthető módon. Csak bevezető-részében s illetve a

* **Új gör.-kath. lelkész Bártfán.** *Martyák Gábor* gör.-kath. lelkész Amerikából megérkezett és az eltávozott *Hanulya József* helyett a bártfai gör.-kath. parochia lelkésze lesz.

* **Kinevezés.** Br. *Ghillány Imre* főispán *Dvorcsák Győző* okl. gimnáziumi tanárt vármegyei levéltárossá nevezte ki. A főispáni kinevezéssel érdemes, arra hivatott szakember kerül a vármegyei levéltár élére.

* **Kinevezés.** *Kletsz Gábor*, a bártfai gimnázium segédtanárát, a vallás- és közoktatásügyi miniszter az eperjesi gimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

* **Kinevezés és áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Ledvák Margit* okl. tanítónőt a radácsi állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki; *Passuth Anna* radácsi áll. elemi iskolai tanítónőt pedig a szerencsi áll. elemi iskolához áthelyezte. *Petrigalla János* vargonyi okleveles tanítót az alsókomarniki állami elemi népiskolához rendes tanítótá, *Mikler Kálmán* okl. tanítót a bányavölgyi áll. elemi népiskolához rendes tanítótá, *Vargovics István* okl. tanítót a radácsi áll. elemi népiskolához rendes tanítótá, *Stefanyák Antal* okl. tanítót a szorocsi áll. elemi népiskolához rendes tanítótá kinevezte. *Kállai Rafaella* lemesi és *Papp Mária* mezőkövácsházai áll. el. iskolai tanítónőket kölcsönösen, s *Mlinarsik János* radácsi áll. el. iskolai tanítót a mesztiszközi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

* **Házasság.** *Csarich Jenő* pécsújfalusi körjegyző augusztus hó 27-ikén vezette oltárhoz *Péchy Paulát*, Péchy Antal és neje szül. Péchy Mária földbirtokos leányát Pécsújfaluban.

* **Esküvő.** Szeptember hó 3-ikán vezette oltárhoz *Raisz György* szepesvármegyei aljegyző *Mattyasovszky Linát*, Mattyasovszky János löcsei ügyvéd leányát.

* **Eljegyzések.** *Kronehmer Lajos* Nagyváradról eljegyezte *Arje Reginát* Eperjesen. — *Hertska Simon* eperjesi iparos jegyet váltott *Komáromi Gizellával* Sóvárt.

* **Elnöki beiktatás.** A kassai kereskedelmi és iparkamara szept. 8-ikán d. e. 11 órakor közgyűlést tart, melynek tárgyát az újonnan választott elnököknek, *Siposs A. Gyula* gyárosnak hivatalos beiktatása fogja képezni.

* **Távozó postaiszolgálat.** *Vene Róbert* kir. tanácsos, kassai posta- és táviratigazgatót Budapestre a vezérigazgatóságához helyezték át. *Bene Róbert* igazgató — a ki közel 15 évig volt a nagykiterjedésű (Abauj-, Sáros-, Szepes-, Gömör-, Borsod-, Zemplén-, Ung-, Ugocsa-, Bereg- és Máramarosvármegyékből álló) kassai posta- és táviratigazgatóság élén — már szept. első felében átadja hivatalát utódjának, *Pál Imre* posta- és táviratigazgatónak, a ki igazgatóvá történt kinevezetése előtt hosszú ideig a budapesti posta- és táviratigazgatóságnál mint igazgatóhelyettes működött.

* **Hegyvidéki segély-akció Sárosvármegyében.** A földmívelési miniszter elhatározta, hogy a hegyvidéki segély-akciót Sárosvármegye makoviczai járására is

munka első harmadában nehézkes, többhelyütt zavaros az iránya és nem találja el gondolataihoz a megfelelő kifejezést, de később, a mint a tárgyalás érdeméhez jut, mindig világosabb lesz és fokozatosan fejlődik, úgy, hogy a munka másik fele már teljesen kifogástalan, annyira, hogy ha kezdetől fogva is ilyen, úgy a pályadíjra feltétlenül érdemes lett volna.

A bíráló-bizottság ezek után azon egyöntetű megállapodásra jutott, hogy jelen alakjában a pályaművek egyikét sem találja a jutalomra érdemesnek, de a felhozott érdemeknél fogva a 2., 3. és 4. számú pályamunkákat megdicsérendőnek tartja.

Gömör János,
dr. Rosenberg Mór, dr. Wallentyni Samu,
* bíráló-bizottság tagjai.

A magyar-irodalmi szakválasztmány a bizottság jelentését helyesléssel magáévá tette s az ünnepélyre való tekintettel csak azt a módosítást hozta, hogy tekintettel a 2. számú abszolút tartalmi értékére és a 3. számú művészi feldolgozására, gyönyörű stílusára, a jutalmat a kettő között megosztja és felolvasásra a 3. számú ajánlja. Az igazgató-választmány e javaslatot elfogadta s felbontva a jelég-levélkéket, kitünt, hogy a 2-ik számú szerzője *Csengey Gusztáv*, a 3-ik számú dr. *Tóth Sándor*.

kiterjeszti és e céljából az ottani helyi-megbizotti teendők ellátásával — ideiglenes minőségben — *Úss Antal* nyug. árvaszéki elnököt bízta meg.

* **Az Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár** az aug. 7-ikén megtartott — alapszabályt módosító — rendkívüli közgyűlés folytatásául szeptember 4-ikét tűzte ki az eperjesi városháza nagytermébe.

* **Radvány Kálmán nyugalmabavonulása.** Az Eperjesi Bankegyletnek igazgatója, Radvány Kálmán, harminczhat évi buzgó és eredményes működés után f. évi szeptember elsejével nyugdíjba vonult. Sikereiben gazdag és mindig tisztelettel s becsüléssel körülvett hivatali pályát fejez be Radvány Kálmán nyugdíjbavonulásával, a melyet egészségi állapota halaszthatlanul megkívánt. A ki azzal a szilárd alapon nyugvó, gyors s városunk gazdasági életében fellendítőleg ható fejlődéssel ismerős, a mely az utóbbi évtizedek folyamán az Eperjesi Bankegyletnél oly örvendetesen mutatkozott, az nagyon jól tudja azt, hogy ebben Radvány Kálmánnak is milyen nagy része van. Nagyobb jutalommal alig végezheti valaki hivatali pályáját, mint azzal a tudattal, s a nagyközönségnek azzal az osztatlan elismerésével, hogy minden oldalról bizalommal körüvezett, vezetőségében s tisztviselőkarában tisztelettel körüvezett s a mellett városunk nehéz kereskedelmi s ipari hitelérdekeire jótékonyan ható intézményt hagy az utódokra. Ezenkívül Radvány Kálmán évtizedeken át közművelődési, egyházi s általában társadalmi életünkben is mindig szívesen kivette részét, ha valamely jó ügynek hasznára lehetett. Nagy szaktudásával, jóindulatú érdeklődésével, finom, tapintatos modorával nagyon sokat s önzetlenül használt a közügynek, sokszor egészsége árán. Mindez megmagyarázza azt, hogy úgy a bankegylet, mint általában Eperjes város nagyközönsége, hálás nagybecsüléssel s a legbensőbb jókívánságokkal körüvezi Radvány Kálmánt, nyugdíjbavonulása alkalmával s őszintén kívánják, hogy még sok éven át jó egészséggel élveze körünkben a munkás pályafutásával jól megérdemelt nyugalmat. A bankegylet elnöke: *Kubinyi Aurél*, továbbá az igazgatóság, felügyelőbizottság és a tisztviselői kar, augusztus 24-ikén testületileg búcsúztak el Radvány Kálmántól, a mikor *Kubinyi Albert* igazgatósági tag mély érzéstől áthatott s a nyugalomba vonuló vezérigazgató érdemeit híven ecsetelő búcsúbeszédet intézett Radvány Kálmánhoz s átnyújtotta neki a bankegylet búcsúiratát s jegyzőkönyvét, mely utóbbi szerint teljes fizetését s eddig is élvezett lakását biztosítja számára nyugdíjul elismerésre- s hálaára kötelezett intézete.

Utódjául az Eperjesi Bankegylet igazgatósága szept. 3-ikán tartott gyűlésében az intézetnek egyik érdemdús tisztviselőjét: *Libay Miklóst* választotta meg.

* **Láb- és kézizzadás ellen** legjobb szer a *Pálesch-féle Antisudin*. Ára egy nagy üvegnek 1 kor. Kapható a droguerében.

* **Beküldetett. Apokrif levelek.** Eperjesen napirenden van névtelen és apokrif levelekkel egyeseket megtisztelni. Pár nappal ezelőtt néhányan kaptunk ilyen leveleket, melyeknek mód felett ügyetlenül alkalmazott alacsony célzata szerencsétlen szerzőjét teljes meztelenségében állítja elének. Ugyanis egy «ny. gimn. tanár» nagyon átlátszó leple alatt biztonságára naiv együgyű hitével gubbaszkodik egy helybeli tanító, a ki több tanítótársa nevében is néhány gimn. tanárt és engem, mint a helybeli ipariskolai igazgatót állásra vélt pályázókat ez állás elnyerésére való törekvésben «tolakodóknak» nevez s nagylelkűen, mint «az igazság és béke híve», adja tudtomra ama bizonyos helybeli tanítók erre vonatkozó hangulatát. Engem a «ny. gimn. tanár» úr kelletlenül jobban megtisztel, mert elismer közvetlen kollégájának: gimn. tanárnak nevez. Pedig tudhatná, hogy csak tanítónőképző tanár s így népoktatásügyi tanférfi vagyok. Mint ilyen, a népoktatásügyi szervezet alatt levő ipariskolai igazgatói állásért teljesen illetékesen folyamodtam Magyar József városi főjegyző úr illetéktelen folyamodásával szemben. Egyhangulag őt választották meg s én a választás biztos megsemmisítése tudatában már akkor kijelenttem, hogy a bölcs és szakértő választó-bizottság ítéletének magamat többé alá nem vetem s nem pályázom. A «ny. gimn. tanár» úr tehát társaival együtt miattam nyugodtan alhatik. Csak egyre volnék kíváncsi: meg tudná mondani, miért nem «zúgolódtak kiabálva»

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

nál, úgymint **tüdőbetegségek, légzőszervek hurutos bajainál, idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpöket és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-rt kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli cséggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).**

eddig, a mikor mindig gimn. tanár volt az igazgatójuk? Avagy miért nem harsant fel e «zúgva kiabálásuk» superlativusa éppen Magyar József főjegyző úr illeték-telen megválasztásával szemben? Sapien-ti sat! Ezek után ajánlom a «béke kedvéért» a bölcs választó-bizottságnak: válassza meg ipariskolai igazgatóvá — a «ny. gimn. tanár» urat. Minden kétséget kizárólag pályázzik. Eperjes, 1904. augusztus 30. *Beér Ferencs*, áll. tanítónőképző tanár.

* **Táncz-tanfolyam.** A városunkban oly előnyösen ismert *Dite V.* táncz- s illemiskolája szeptember 8-án nyílik meg, illetve már mostantól eszközölhetők a be-iratások szíveségéből *Thór Gyula* úr üzletében, vala-mint a tánczmester *Fő-utca 8. szám* alatti lakásán. A tánczedvelő ifjúságnak nagy örömet fognak okozni a tavaly is bemutatottak mellett a legújabb, e nemben művészi táncz-ujdonságok is, a melyek arról fognak tanúskodni, hogy a mester a korral halad; miért is őt és jőnevű táncziskoláját csak a legteljesebb jóindulattal ajánlhatjuk a t. szülőknek és mindkét nembeli ifjúságunknak.

* **A tanulóifjúság s a t. szülők figye-lmébe.** Az iskolaidény közeledtével sok szülőnek okoz gondot az, hogy gyermekeinek hol szerezzék be könyv-szükségletét. A fővárosi antikváriusok a hibás jegyzékek özönével árasztják el az országot és sokan lépne is mennek, bár utólag sajnálkoznak rajta, de javítani a dolgon nem lehet, mert a hibás könyveket a fővárosi antikváriusok vissza nem veszik. A vidéki könyvkereskedőnél ellen-ben alkalmat nyílik a vevőnek a könyv helyességéről meggyőződni; megnézni, hogy jó kiadás és jó példányt vásárol, s ha ócska könyvet vesz: nem olyan-e, a mi gyermekének *egészségét* és tisztaságseretét veszélyez-tetné. Ez alkalommal ajánljuk a *Révai Samu* czéget, a hol az összes helybeli tanintézetekben használandó *tankönyvek* új és ódon állapotban kaphatók.

* **Intelligens izr. háznál** 2—3 gimnáziumi vagy más iskolai tanuló *gondos ellátásban részesül.* Czim a kiadóhivatalban.

* **A vármegyei lótenyésztési-bizottmány** — a föld-mívelésügyi m. kir. minisztérium anyagi támogatásával — *szept. 11-ikén*, vasárnap d. e. 9 órakor Eperjesen az állatvásártéren *lótenyésztési jutalomdíjosztást* rendez. A díjazás a jelzett napon d. e. 9 órakor kezdődik. A mennyiben elegendő számú, díjra érdemes 3 éves kanczcsikó elővezetve nem lenne, kivételesen sikerült 2 éves kanczcsikók is fognak díjaztatni. Ezen, a föld-mívelésügyi m. kir. minisztérium által adományozott díjakra csakis földműves-gazdák pályázhatnak. Nagyobb tenyésztők azonban I., II. és III. oszt. állami dísz-oklevelekre tarthatnak igényt. Ezen díjakon kívül a Sárosvárm. Gazdasági Egyes. által felajánlott 5 darab 10 koronás arany elsősorban a legjobb 3 éves, tenyész-képességet ígérő kanczcsikónak, másodsorban a leg-jobb idei-csikóval bemutatott anyakanczának fog ki-adatni. Erre a díjra nagyobb tenyésztők is pályázhatnak.

* **Fényképészeti vegyiszerek alkotórészei,** valamint használatra készen egybeállítva is, *olcsó árban* kaphatók *Cattarino Sándornál* Eperjesen.

* **Orosz szökevények Eperjesen.** A mult napok-ban két orosz katonaszökevény érkezett Eperjesre és letelepülési engedélyért folyamodtak a hatóságokhoz. Azt beszélnek, hogy behívót kaptak ezredükhöz s mivel nem akartak a japánok ellen harcolni, megszöktek; a hatá-ron csak nagy ügyvel-bajjal tudtak átjönni.

* **A háznak dísze a tisztaság.** Nincs jellemzőbb egy háztartásban, mely a belépőt ezen mondás való-ságáról inkább meggyőzné, mint a házban levő fém-tárgyak tisztasága. A *háziasszony*, vagy *szakácsnő* rend-szeretetének elismerése gyakran már a belépő-ajtónál kezdődik s a ház belseje is sokkal barátságosabb be-nyomást tesz reánk, ha minden, a mi arany-, ezüst-, réz- vagy más fémből készült, pompás fényben ragyog. Sajnos, hogy az a ragyogó fény hamar mulik, vagy teljesen egyáltalán nem érhető el, azért, mert van ugyan tisztító-eszközünk, de nem ismert előttünk különösen a *Fritz Schulz jun. lipcei és égeri r.-társ.* «Globus» *Putzextract*-ja. Ez legjobban tisztít. Gyorsan és ke-vés fáradozással gyönyörű, hosszan tartó fényt érünk el vele. A «Globus» *Putzextract* nem karczol, nem marja a fémekeket és három hites törvényszéki vegyész ítélete szerint mentes minden kártékony alkatrészétől. Havonta 5 milliónál több doboz töltve ezen tisztító-szerrel, terjeszti hírt a világ minden részében E tisztító-szer legbecesebb alkatrészét, a valódi koványkrétát az e szert gyártó *Fritz Schulz jun. r.-t. lipcei és égeri* gyárainak saját bányái és gőz-iszapolói szállítják, mely utóbbiakban a nyersanyag a legnagyobb finomságig lesz elődolgozva. A «Globus» *Putzextract* olcsósága használatát a legkisebb háztartásban is lehetővé teszi. Magától értetődik, hogy sokan utánozzák, miért is

droguéria-, gyarmatarú-, vas-, rövidarú- és hasonnemű üzletekben csak «Globus» *Putzextract*ot kérjünk, véd-jege a «Globus» *piros kereszt sávon.*

* **Lopas Bártfafürdőben.** Kohn Gyula bártfai fürdő-vendég lakásából aug. 25-ikén egy aranyláncz, két gyémántkőves aranygyűrű és egy arany jegygyűrű el-tűnt. A fürdői csendőrség megindította a nyomozást és letartóztatott több gyanús egyént, a kikkél azonban csupán 16 kulcsot találtak. Lehet, hogy ezek álkulcsok, a melyeknek segítségével a fürdői lakásokba törnek. A csendőrség a letartóztatott embereket átkísérte a bártfai kir. járásbíró-ságához, de kihallgatás után szabadon bocsá-tották, mert mi sem igazolta a gyanút, hogy ők a tettesek.

* **Baleset.** A Kohn Testvérek zborói fűrészgárában tegnapelőtt éjjel baleset érte *Hanicsek János* 16 éves munkást, a ki egy új kurtító-fűrész működését tanul-mányozta. Munka közben vigyázatlanságból balkeze a gépbe akadt és négy ujját levágta. A szerencsétlenül járt fiatal munkást a bártfai kórházba szállították.

* **A hadsereg egészsége.** A közös-hadsereg egészség-ügyi viszonyai — mint a hadügyminisztérium legutóbbi kimutatásából kitűnik — a mult évihez képest tete-mesen javultak. A kimutatás szerint az elmúlt évben a békeleltetés 296,913 katonájára 190,365 me. bete-gedés esett. Ezer katona közül tehát 641 volt beteg. A leg-kevesebb megbetegedés (566) a kassai hatodik hadtest területén fordult elő. A legegészségtelenebb hadtest-kerület volt e kimutatás szerint az innsbrucki 14. hadtest kerülete, a hol 761 megbetegedés esik ezer emberre. A legtöbb megbetegedés az utász-csapatoknál és a tábori-tűzészéknél, a legkevesebb a vasút- és táviróezrednél for-dult elő. A halálesetek száma 2.35 volt ezer között.

* **A Brázay-féle sóborszesz** negyven év alatt meghódította egész Európát s karcsú palackjait épp úgy ismerik a Dalmát partokon, mint Szentpétervárt, London palotáiban és túl az oceánon.

* **Szép és elegáns cipőzetre** manap nagy súlyt fektet mindenki, különösen, ha az — tisztító-szer által — tartóssá tehető. Szükséges ezért, hogy ezt jobban gon-dozzuk, mint eddigé. Nagy és jelentőségteljes haladást jelent a bőrkezelés terén *Fritz Schulz jun. részv. társ. égeri és lipcei* világhírű cég találmánya, melyet most hoz piacra s mely előnyeinek fogva páratlan. A *Globin* bőrtisztító-szer az, melynek kiemelkedő jótulajdonságai: hogy a bőrt fényessé, tartóssá és vízmentessé teszi. Miután e fényezés rendszerint káros hatású a bőrre, a törekvés oda irányult, hogy a zsírt és a preparált viaszt alkalmazhassák e csélra, mely tudvalevőleg puhítja a bőrt, azt tartóssá, símává teszi. Ezt elérni a *Globin*-nak teljes mértékben sikerült *Globin* a bőrt puhává és tar-tóssá teszi s fáradozás nélkül szép, tartós fényt, vala-mint szép fekete színt ad a bőrnek és pirossá vált bőrt ismét helyreállít. A *Globin*nal bekent bőr vízátthatlan s a láb mindig száraz marad. A *Globin* előnyeinek tekin-tetbe véve, ez a minden cipőzetre alkalmas tisztító-szer felette olcsó és czélszerű. A *Fritz Schulz jun. részv. társ. égeri és lipcei* bőrcrém-re az 1900 párisi világ kiállításán az arany-érmét kapta. Bevásárlásánál arra keil ügyelni, hogy a szelencze fedőjén a szabadalmazott *Globin* szó rajta legyen.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

2. Vörheny (Scharlach; scarlatina).

A *vörheny* súlyos természetű ragadós betegség. A betegől más is elkaphatja a bajt. Ezért a beteg hozzátartozói és mások egészségének a megvédése czéljából mindenkinek meg kell tartania a következő óvószabályokat:

A hol vörhenybeteg van a lakásban, ott a lakás külső ajtajára a városi főorvostól kapott figyelmeztető *vörös czédulát* kell kifüggeszteni; ezt csak a városi főorvos engedelmével szabad levenni. *Nem szabad* a beteg mellett senkinek sem maradnia, kivéve ápolóját. A beteg szobáján még keresztül járni sem szabad. A beteg ápolója a beteg-szoba elhagyása előtt gondosan mossza meg a kezét és ha a lakásból távozik, váltson ruhát. Ha a beteget a lakásán nem lehet czélszerűen elkülönytetni, vagy az egészségeseket nem lehet a beteg-ség egész idejére (mintegy 6 hérté) egészen eltávolítani, vagy ha a lakás egészségtelen, a beteget kórházba kell szállítani *Nem szabad* a beteget más lakásba vinni, hacsak azt a városi főorvos előbb meg nem engedte. *Nem szabad* a beteg családjához tartozó vagy vele egy lakásban lakókat oly lakásba vinni, a hol gyermekek is vannak. Ha költözködéskor vörhenybeteg van a lakásban, a költözködés előtt 5 nappal előbb be kell jelenteni a költözködési szándékot a városi főorvosnak, a ki intézkedik a beteg elszállításáról és az elhagyott lakás fertőtlenítéséről. A vörös czédulát az új lakás

ajtajára is ki kell függeszteni. *Nem szabad* a vörheny-beteget bérkocsin, társaskocsin, vagy bármily más kocsin szállítani. *Nem szabad* a vörhenybeteggel egy lakásban lakókat kiseddóvóba vagy iskolába ereszteni. A kitiltás iránt hivatalosan a városi főorvos intézkedik; ő határozza meg azt is, hogy mikor mehetnek megint. *Nem szabad* élelmiszerekkel foglalkoznia, különösen pedig tejet árúsíta-nia annak, a kinek a családjában vagy lakásán vörheny-beteg van. *Nem szabad* a beteg-szobából ág-, ruha-, fehérműt, játékok, könyvet, újságot, levelet, élelmiszert, vagy bármi más tárgyat is kivinni, mielőtt fertőtlenítve nem lett. A szennyes ág- és fehérműt addig is, míg meg nem történik a fertőtlenítés, csukott helyen kell összegyűjteni. Az olyan tárgyakat, a melyeknek naponta való tisztogatása nem hagyható el, mint például az evőedényeket, evőeszközöket más tárgyakkal össze nem keverve, egészen külön kell tisztogatni. Az oly fehérműveket, a melyek kimosásával az általános fertőtlenítésig várni nem lehet, minden más mosni valótól külön választva kell kimosni és e közben két óra hosszat lúgos vízben kifőzni. A vörhenybeteg fehérműveinek mosásával egyidejűleg ugyanazon helyiségben *nem sza-bad* más ruhát is mosni. *Nem szabad* a beteg-szoba tisztogatására használt seprőt, személtálapot, portörölt másutt használni, mielőtt fertőtlenítve nem lettek. *Nem szabad* a beteg-szoba szemetét a többi szemetbe önteni, hanem el kell égetni. *Nem szabad* a beteg-szobában használt ágyneműeket szellőzés getett az ablakba ki-rakni vagy éppen kirázni; épp így *nem szabad* az ablakban a portörölt, a szőnyeget, ruhaféléket stb. kirázni vagy kiporolni, mielőtt fertőtlenítve nem lettek. Különösen ragadósak a beteg testéről lehámlott bőrczafatok. Ezeket a bőrczafatokat, a mennyire csak lehet, rongyocskákba vagy papírba külön össze kell gyűjteni és a gyűjtő-rongyocskával vagy papírral együtt azonnal el kell égetni. *Nem szabad* a beteg éjjeli-edényének a tartalmát kiönteni, mielőtt fertőtlenítve nem lett az orvos utasítása szerint. Ha a beteget kórházba szállították, vagy meggyógyult, vagy meghalt, a lakást fertőtleníteni kell. A fertőtlenítés mindenkire nézve kötelező. Nagyon czélszerű a beteg lakótársait is egyéni fertőtlenítés alá bocsátani, mielőtt elhagynák a lakást. A fertőtlenítést *csak* a városi főorvos utasítása szerint kell végezni. *Nem szabad* a fertőtlenítés elől semmi tárgyat sem visszatartani vagy eldugni, mert a fertőtlenítés alól elmaradt tárgyak tovább terjesztik a betegséget.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1904 május 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló ind.	Csak hűtő és pént.	905 de	108 du	—	745 e
Hétfárs	540 r	949 „	151 „	—	831 „
Kisszeben	603 „	1014 „	212 „	—	857 „
Eperjes megálló	634 „	1044 „	—	—	927 „
Eperjes érk.	638 „	1048 „	238 „	—	932 „
Eperjes ind.	Naponta	655 de	1100 „	246 „	710 e 1000 „
Abos érk.	723 „	1128 „	312 „	748 „	1030 „
Kassa érk.	745 „	1155 „	337 „	825 „	1100 „
Budapest érk.	130 du	850 e	955 e	635 r	815 r

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

szabadna pótléku használma
a mindennapi kávéitalhoz.

NYILTTÉR.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik

vese, húgyhólyag és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeletli nehézségeknél, a cukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes! Csiramentes!

Könnyen emészthető!

Első rangu gyógyviz és diaetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik túló életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszerárakban

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk ...	32 fillér
3/4 " " " " " " " "	40 " "
1/1 " " " " " " " "	48 " "
Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakban vétetnek vissza:	
1/2 literes palaczk ...	6 fillér
3/4 " " " " " " " "	7 " "
1/1 " " " " " " " "	8 " "

Árverési hirdetmény.

Sárosvármegye *Stelbach* község határában fekvő s Kusnyir János és társai schönvizi volt úrbéreszek tulajdonát képező erdő mintegy 196 katasztr. holdján megbélyegzett és megszámozott. 26 cm. től 72 cm.-ig mellmagasságban vastag 1829 drb vörös-, 71 drb erdei- és lúcz- s jegenyefenyő-fatörzs, összesen 1361 m³ épület- és haszonfa és 137 m³ tűzifára megbecsült fatömegének tövöni eladása iránt 1904 évi szeptember 15-ikén délelőtt 11 órakor Schönviz község házánál nyilvános árverésen szó- és írásbeli versenytárgyalás megtartatni fog.

Kikiáltási ár — melyen alul ezen fatömeg eladatni nem fog — 7472 korona.

Bánatpénz 750 korona, melyet minden egyes versenyző a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál letenni, illetőleg az írásbeli ajánlathoz csatolni tartozik.

A benyújtandó írásbeli ajánlatban a felajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó, valamint határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Utóajánlatok, vagy olyanok melyek a kikötött szerződési feltételektől eltérők, figyelembe vétetni nem fognak.

A szerződési feltételek a schönvizi volt úrbéreszek elnökénél és az eperjesi m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos helyiségben — a hol a közelebbi fevilágosítások is nyújtanak — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Schönviz, 1904. augusztus 28.

Hunyady Gyula,
közb. jegyző.

Ifj. Kusnyir János,
volt úrb. elnöke.

Csak
Globus
tisztító
kivonattal
tisztítsunk

Egy jogakadémiai hallgató sürgősen keres teljes ellátást

intelligens családnál.

Ajánlatok — az ár megjelölésével — a következő címre **azonnal** kéretnek: *Muskó Sándor, Szeged, Boldogasszony-sugárút 15.*

Ehrbar-féle

Zongora

jó karban, 150 forintért

eladó.

Bővebbet Fő-utca 79., a háziasszony nál.

Elárúsítót és pénztárosnőt

keres az *Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet* folyó évi október elsejére. Óvadék előnyt biztosít.

Ugyanott egy **nős boltiszolga** is nyer alkalmazást.

Ajánlatok *Halmi Ede* úrhoz Eperjesre (Felső-körút 19/d. szám) címezendők.

Őszi-vetésnek alkalmas rozst

és pedig: úgynevezett „Johanniskorn“ . . . à 11 korona,
„Montagne“ . . . à 10 korona

50 kilónként ajánl Alapi Salamon Géza birtokkezelősége Palocsán.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, miszerint az eddig is általam vezetett **Quirsfeld-féle, Eperjesen Főutca 58. sz.** alatti

gyermekjáték-, díszműárú-, fegyver- és hangszer- raktárt

megvettem és az üzletet saját nevem alatt fogom tovább folytatni.

Szolid árak melletti előzékeny kiszolgálattal t. vevőim meglegedését kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Magamat nagybecsű pártfogásba ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

THEISZ ÁRMIN.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószert puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 45 krajczár.
Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

HIRDETÉSEK

jutányos áron
vétetnek fel
lapunk
kiadóhivatalában

Árok-uteza 37. számú házban
egy 3 szobás

I. emeleti lakás

október 1-jétől kiadó.

Csemegeszőlőt

legjobb fajokból vegyítve, 5 kilós postakosárral bérmentve utánvét mellett küld

Jánószky Gyula, Nyiregyháza.

CHOCOLAT KÖHLER

világhírű finom gyártmány

Egyedüli elárúsító nagyban Magyarországon:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST VIII. József körút 37-39

Ki cipőzetét elegánssá és
tartóssá akarja tenni,

használja a

Globin-t

Legfinomabb bőrtisztítószer jobb cipőzetre.

Egyedüli gyár: Fritz Schulz jun., Akt.-Ges.
Eger i. B., Leipzig.

WALDMANN JÓZSEF

villanyvilágítási és házitelefon-szerelő

lakik: Eperjes, Fő-uteza 144. sz. Klammer-féle házban.

Búza- és rozs-vetőmag.

„Diószegi óriás“ búza, métermázsánként 25 kor.

„Petkuszi“ rozs, métermázsánként 19 kor. — Kapható

Vörösalman Goldberger Miksáné gazdaságában, franco magtár vagy Kisszeben, esetleg Héthárs állomás.

Zsákok önköltségen számíttatnak. Minták kivá-
natra bérmentve küldetnek.

Schicht-szappan

„szarvas“

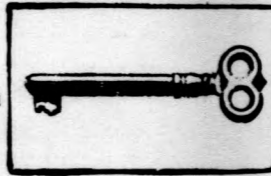
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Hirdetmény.

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút alkalmazottai fogyaszt. szövetkezetnek, Ruttká, folyó év szeptember hó második felében 30—40 kocsi rakomány válogatott evő-burgonyára és 10—12 kocsi rakomány káposztára lesz szüksége. Felkéréstnek mindazok, kik fentnevezett árúkat szállítani hajlandók: ajánlatukat legkésőbb szeptember hó 15-ikéig a szövetkezet igazgató-ságához, Ruttká, küldjék be.

Az igazgatóság.

„MAYER“-gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely.

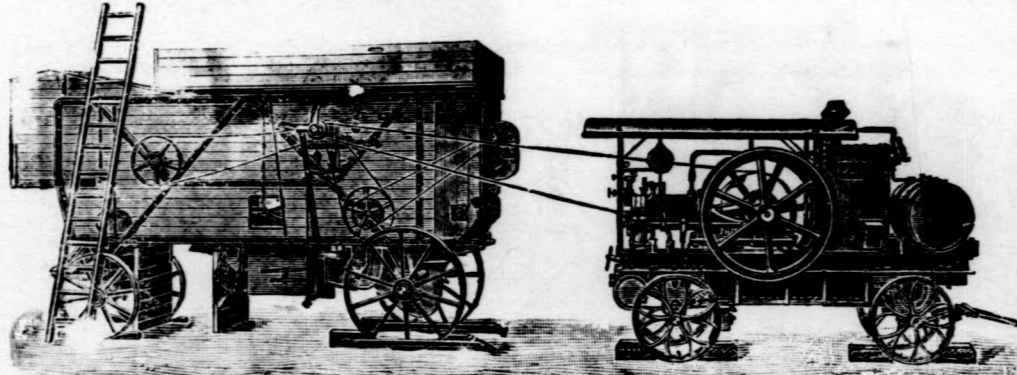
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2—50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítéset: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

Delice

Minden hirdetés
felesleges, a do-
hányzó egyszer
veszi — és többé
mást nem szíhat

legjobb, valódi francia

szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

PÉNZ

4%^o-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk és külföldi elsőrangú pénztintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatisztoknak, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadósságok konvertálása

Meller Lajos és Társai

bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszéki bejegyzett cég.)

(Válaszbélyeg.)

Előfizetés
negyedév
Hirdetési díj:

A megyei t

Sárosvá
sén döntés
vármegyei
1904: X. t
emelésre
magángyal

Vármeg

kgy. számú

értelmében

tól el volt

ügyeszek

dését, azo

kérelmet r

ügyeszek a

évnegyede

müket és

hozták fel

ennek köv

alatt a ma

mondta eg

a jogot ar

talására v

okot lát fe

vonhatja.»

Az 190

megyei tis

rendezést e

teljesen me

fényes java

mény Sáro

ságának üg

* Szakemb

— nézetünk sz

nak el annál

tárgyilagossal

és contra kés

AZ «E

A

Az orosz er

A hónap

veja Vjedom

nov Szása, a

és bement a

— Ah, l

Nos, hogy e

Szása eg

a kezét és t

— Tiszt

köszönetét k

nak és ön

egy veszélye

hálaljuk meg

— Jól v

ellágyulva a

is megtett v

— Én e

szegény em

hetjük meg

bennünket,

én... egye

szíves elfoga

nagyon drág

* Mutatva